

VÝCHODISKÁ TVORBY STRATÉGIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE MLÁDEŽ NA ROKY 2014 - 2020

Základná informácia

Slovenská republika definuje svoju novodobú porevolučnú politiku vo vzťahu k mládeži¹ v koncepčných dokumentoch, kde sú uvedené základné strategické ciele, opatrenia a nástroje implementácie. Prvým pokusom artikulovať záväzky štátu vo vzťahu k mládeži bol dokument *Zásady štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži* (1992), na ktoré v roku 2001 nadviazala *Koncepcia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007*². Tento dokument bol podporený analýzou vybraných oblastí, ktoré boli identifikované ako strategické (rodina a výchova, vzdelávanie a výchova mládeže, práca, príprava na povolanie a sociálna integrácia, životný štýl, občianska a politická participácia mládeže, mobilita mládeže a Európska integrácia).

Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie sa stali pre štátnu politiku záväzné aj ďalšie dokumenty predovšetkým *Biela kniha Európskej komisie Nový impulz pre európsku mládež*³ (2002), *Európsky pakt pre mládež* (2005)⁴, ale aj *Európsky rámec mládežníckej politiky*⁵ *Rady Európy* (2004) ako aj ďalšie dokumenty. Tvorba následného dokumentu *Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky SR vo vzťahu k deťom a mládeži na roky 2008 – 2013*⁶ (ďalej len *Koncepcia 2008 -2013*) reflektovala základné princípy a ciele vyššie uvedených dokumentov. V roku 2008 bol prijatý *Zákon o podpore práce s mládežou*⁷, ktorý presnejšie definoval zodpovedné subjekty a štruktúry, ako aj oblasti podpory práce s mládežou. *Koncepcia 2008 – 2013* sa realizovala v rámci dvojročných akčných plánov⁸, na podporu implementácie bola vytvorená medzirezortná pracovná skupina, pozostávajúca zo zástupcov a zástupkýň ministerstiev s agendou mládeže, *Rady mládeže Slovenska* a i. V polovici pôsobenia *Koncepcie 2008 – 2013* bola pripravená *Správa o mládeži 2010*⁹, ktorá zhodnotila napĺňanie *Koncepcie* a stala sa podkladom pre tvorbu ďalších akčných plánov (2012 – 2013).

V roku 2010 bola na európskej úrovni prijatá *Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže (2010 -2018)*¹⁰. Novovznikajúci legislatívny dokument štátnej politiky vo vzťahu k mládeži musí reflektovať aj ciele a priority tohto dokumentu.

Mechanizmus prípravy Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 -2020 (ďalej len „stratégia“)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ako koordinátor štátnej politiky vo vzťahu k mládeži, poverilo prípravou dokumentu odbor mládeže a komunitárnych programov, ktorý začal prípravné práce v druhej polovici roku 2012¹¹. Príprava dokumentu sa začala zadefinovaním strategických oblastí a zhrnutím skúseností z tvorby predchádzajúcich koncepcií a ich implementácie.

Základné východiská:

¹ Politika voči mládeži alebo aj mládežnícka politika (youth policy)

² <http://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/koncepcia%20do%20r.%202007.pdf>

³ http://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/2002_biela%20kniha%20o%20mladezi%20sj.pdf

⁴ http://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/2005_europsky_pakt_mladeze_sj.pdf

⁵ http://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/europsky_ramec_mladeznickej_politiky.pdf

⁶ <http://www.minedu.sk/data/att/2069.pdf>

⁷ <http://www.minedu.sk/data/att/599.pdf>

⁸ <http://www.minedu.sk/data/att/2071.pdf>,

http://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/ap_2012_2013_schvaleny.pdf

⁹ https://www.iuventa.sk/files/sprava_omladezi2010_final.pdf

¹⁰ https://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/2010_2018_strategia_eu_spoluprace_v_oblasti_mladeze.pdf

¹¹ *Správa z informačno - konzultačného stretnutia so zástupcami organizácií a inštitúcií v práci s mládežou, jún 2012:*
https://www.iuventa.sk/files/infokonzult_sprava_final.pdf

- stratégia nemá replikovať individuálne priority zachytené v príbuzných dokumentoch, ale vybrať horizontálne ciele,
- nová stratégia musí pracovať so zoštrihleným počtom tematických oblastí a reflektovať Európsky strategický rámec v štruktúre tém,
- implementácia stratégie by mala byť zavedená na projektovom princípe s indikátornými ukazovateľmi, aby sa dosiahlo ľahšie odpočítavanie a sledovanie postupu,
- posilnenie funkcie Medzirezortnej pracovnej skupiny pre štátnu politiku v oblasti mládeže a spolupráca s Výborom pre deti a mládež,
- tvorba stratégie v úzkej spolupráci s praktikmi a výskumníkmi (pracovné skupiny aj regionálne konzultácie).

Základným východiskom bola Správa o mládeži 2010 a podklady oslovených expertov pre jednotlivé témy. Za základné témy novej stratégie boli určené tematické oblasti Stratégie EÚ pre mládež: vzdelávanie, zamestnanosť, sociálna inklúzia, participácia, dobrovoľníctvo, zdravie a zdravý životný štýl, tvorivosť a podnikavosť, mládež a svet a práca s mládežou.

Jednotlivé témy boli analyzované a konzultované v dvoch stupňoch. Pracovné skupiny boli vedené skúsenými facilitátormi s profilom experta, so skúsenosťami s tvorbou dokumentov koncepčného a strategického charakteru. Základné odporúčanie na pozíciu facilitátora poskytli členovia Medzirezortnej pracovnej skupiny pre štátnu politiku v oblasti mládeže.

Pracovné skupiny (zasadali v máji a júni 2013) boli tvorené zástupcami a zástupkyňami štátnej a verejnej správy, mimovládnych organizácií venujúcich sa špeciálne vybranej téme alebo deťom a mládeži, výskumníkmi a zástupcami praxe. Úlohou pracovnej skupiny bolo reflektovať situáciu na základe expertného podkladu a spoločne zdefinovať, potvrdiť alebo upraviť strategické ciele v jednotlivých oblastiach (151 účastníkov).

Regionálne konzultácie (jún a júl 2013) boli realizované v dvojstupňovom scenári. Prvý deň konzultácií bol venovaný len stretnutiu s reprezentantmi mladých ľudí, ktorí zareflektovali obsah jednotlivých tém aj navrhnutých strategických cieľov. Druhý deň bol naplánovaný ako spoločné stretnutie kľúčových zástupcov štátnej správy a regionálnej a miestnej samosprávy, zástupcov tretieho sektora, rodičov a reprezentantov mladých ľudí (časť vybraná z účastníkov prvého dňa). Názory a odporúčania boli dôsledne zaznamenané, analyzované a zakomponované do obsahu pripravovaného dokumentu. Regionálnych konzultácií sa zúčastnilo 380 účastníkov a účastníčok.

Sumár expertných podkladov k jednotlivým tematickým oblastiam¹²:

FORMÁLNE VZDELÁVANIE

Výzvy vo formálnom vzdelávaní:

- pretrváva vedomostný model (memorovanie, tradičné delenie predmetov) a nie zručnostný – kompetenčný,
- v centre vzdelávania je stále učiteľ – nerealizuje sa vzdelávanie orientované na žiaka,
- druhý stupeň ZŠ a SŠ (neposkytuje prepojenie vedomostí a zručností orientovaných do praxe (tu by už malo dieťa a žiak mať možnosť prepojenia formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania, poznávať zmysluplnosť vzdelávania spojený s jeho ďalšou profiláciou),
- výsledky merania štátnej školskej inšpekcie v rokoch 2008 až 2012 naznačujú vážne problémy v rozvíjaní zásadných kompetencií pre celoživotné vzdelávanie (naučiť sa učiť sa), digitálnych a sociálnych kompetencií na ZŠ,

¹² Kompletne expertné podklady zverejnené na stránke www.iuventa.sk a v podkladoch pre prípravu Správy o mládeži 2014 (december 2013).

- výsledky merania štátnej školskej inšpekcie v rokoch 2008 až 2012 sú mimoriadne alarmujúce u žiakov SOŠ, kde môžeme vidieť nevyhovujúce a len priemerné rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov a dokonca ich trvalý pokles,
- výstup formálneho vzdelávania na ZŠ a SŠ sú žiaci, ktorí nie sú vedení k seba hodnoteniu, k poznaniu svojich možností a schopností pre ich ďalší kariérny rast, pre výber svojho budúceho povolania, čo vedie k deformovanej distribúcii mladých ľudí hlavne na stredné a vysoké školy (chýbajúce stredno-technické profesie, chýbajúci absolventi prírodovedných a technických odborov...),
- veľmi závažný fakt narastania nezamestnanosti žiakov SŠ na trhu práce. Príčiny tohto fenoménu sú zložité, ale jedným z dôležitých faktorov môže byť aj to, že súčasné štátne a školské vzdelávacie programy nezodpovedajú potrebám a trendom celoživotného vzdelávania. Chýba systém prepojenia formálneho a neformálneho vzdelávania, ktorý by ponúkal absolventovi flexibilnejšie a komplexnejšie vzdelávanie pre jeho kariérny rast a uplatnenie sa na trhu práce,
- formálne vzdelávanie v celom systéme súčasného vzdelávania nedáva dostatočný priestor pre prepojenie s neformálnym vzdelávaním, v ktorom sa kladie dôraz na rozvoj osobnosti, emocionálnych a sociálnych zručností vedúcich k plnej integrite jedinca,
- formálne vzdelávanie v 21. storočí je bez prepojenia s neformálnym vzdelávaním nedostačujúce, lebo neumožňuje dostatočnú flexibilitu vzdelávania pre stále sa meniace potreby znalostnej spoločnosti.

Odporúčania:

- Vytvoriť nový legislatívny rámec pre prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania.
- Vytvoriť funkčný systém celoživotného vzdelávania, kde budú prepojené všetky zložky vzdelávania t.j. formálne, neformálne a informálne.
- Vo vyššom vzdelávaní (bakalársky a magisterský stupeň), pripravovať odborníkov pre neformálne vzdelávanie.
- Zo štátneho rozpočtu podporovať také neformálne vzdelávanie, ktoré je zamerané na rozvoj kľúčových kompetencií v prioritných profesiách potrebných na trhu práce.

NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE V PRÁCI S MLÁDEŽOU

Sumár expertného podkladu:

Expertný podklad obsahuje základné informácie o legislatívnych dokumentoch¹³, opis aktuálnych opatrení v oblasti podpory neformálneho vzdelávania v práci s mládežou (Národné projekty ESF Komprax – Kompetencie pre prax¹⁴ a Praktik, grantové programy Mládež v akcii¹⁵ a ADAM¹⁶, Národná deklarácia o uznávanie neformálneho vzdelávania v práci s mládežou zamestnávateľmi¹⁷ a i.) a definíciu základných výziev na riešenie do budúcnosti.

Odporúčania:

- Zabezpečenie validácie a uznávanie kompetencií ako výsledok neformálneho vzdelávania v práci s mládežou (externá spätná väzba, celonárodná databáza, sieťovanie a spolupráca tvorcov politik, zamestnávateľov a praktikov).
- Zabezpečiť, aby sa povolanie „pracovník s mládežou“ objavilo v národnej sústave povolání a následne aj v národnom kvalifikačnom rámci.
- Posilnenie infraštruktúry na profesionalizáciu práce s mládežou (zmena činnosti centier voľného času, prechod pod Zákon o podpore práce s mládežou a i.).

¹³ <https://www.iuventa.sk/sk/Projekty/Neformalne-vzdelavanie.alej>

¹⁴ <https://www.iuventa.sk/sk/KomPrax/Home.alej>

¹⁵ <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/Domov-1.alej>

¹⁶ <https://www.iuventa.sk/sk/Mladez-v-akcii/Home.alej>

¹⁷ <http://www.iuventa.sk/sk/IUVENTA/Innovative-Learning-Forum-Forum-inovativneho-ucenia.alej>

ZAMESTNANOSŤ

Najväčším a najväznejším problémom je vysoká miera nezamestnanosti a neaktívnosti ľudí vo veku do 25 rokov. Táto je navyše často spájaná s osobnou rezignáciou a neschopnosťou mladých ľudí svoju situáciu zmeniť.

Výzvy v oblasti zamestnanosti mládeže:

- absencia systematického kariérneho poradenstva na základných a stredných školách spôsobuje nízku mieru orientácie sa mladých ľudí na trhu práce a následne vysokú mieru nezamestnanosti,
- kvalitné a na aktuálne potreby trhu práce reagujúce odborné vzdelávanie je jednou z hlavných predispozícií úspešného uplatnenia sa mladých ľudí na trhu práce,
- nedostatok pracovných príležitostí je reálnou prekážkou pre zmysluplné uplatnenie sa mladých ľudí na trhu práce. Situácia je obzvlášť závažná vo vybraných regiónoch s najvyššou mierou nezamestnanosti a v súvislosti s vybranými cieľovými skupinami (napr. mladí ľudia z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, mladí ľudia so zdravotným znevýhodnením alebo mentálnou dizabilitou...),
- skvalitnenie poskytovania verejných služieb zamestnanosti je odporúčanie, ktoré sa pravidelne opakuje vo všetkých dokumentoch EK voči Slovenskej republike.

Odporúčanie:

- Jasné zedefinovanie rozsahu, kvalitu a cenu za služby v zamestnanosti, dodržiavanie jednotnej vízie v dlhodobej perspektíve s ohľadom na aktuálne zdroje, ktoré sú rôzne v rôznych obdobiach spoločenského a hospodárskeho vývoja Slovenska.
- Zmena prístupu ku kariérovému poradenstvu, sledovanie klienta v dlhodobej perspektíve v zmysle jeho zručností a schopností a v prípade potreby alebo nutnosti zmeny práce.
- Vytvorenie pracovných laboratórií, kde by si žiaci a študenti mohli v simulovaných podmienkach otestovať, vyskúšať ako to funguje, resp. čo všetko vyžaduje konkrétne pracovné miesto, profesia.
- Vytvorenie tranzitných programov, ktoré poskytujú rozvojové aktivity/činnosti, alternatívne vzdelávanie a profesionálnu dráhu v pružnom komunitnom nastavení skupinám ohrozeným „vypadnutím“ zo systému formálneho vzdelávania.
- Zaviesť 8 ročné odborné školy, resp. 5 ročné odborné učilištia - dôraz na týchto školách je viacej na prax a partnerskom vzťahu škôl s firmami, pre ktoré sa konkrétne vzdelávajú.
- Podpora fungovania škôl druhej šance určených pre ľudí, ktorí nemajú ukončené základné (ISCED 2) a stredné vzdelanie (ISCED 3).
- Odštátnenie služieb zamestnanosti.
- Zníženie daní pre podnikateľov, ktorí budú zamestnávať mladých ľudí. V prípade firiem, ktoré sa uchádzajú o zákazky financované z verejných zdrojov a zaviazat' ich, aby zamestnávali určitý podiel mladých ľudí.
- Prechodný trh práce pre ľudí, ktorí sa z rôznych príčin nedokážu umiestniť na bežnom trhu práce a nespĺňajú kritéria umiestnenia na chránenom trhu práce.
- Vytvorenie fondu/nadácie, ktoré by pôsobili v konkrétnom kraji, okrese. Ich úlohou by bola podpora práce s mládežou na lokálnej úrovni, podpora zamestnanosti mladých.

SOCIÁLNE ZAČLENENIE

Výzvy v oblasti sociálneho začleňovania mládeže

- slabá prepojenosť a nadväznosť služieb v oblasti prevencie sociálneho vylúčenia a represie,
- pretrvávajúce povedomie v komunite, že vylúčenosť je osobné zlyhanie,

- neinštitucionálny prístup a „rezortnosť“, absentuje prierezové riešenie potrieb/problémov sociálne vylúčenej mládeže,
- potreba rozvoja sociálnej práce s mládežou t.j. špecifická práca s mládežou v oblasti výchovy a neformálneho vzdelávania.
- nedostatočný mainstreaming nástrojov sociálneho začleňovania – zohľadňovanie potrieb mládeže zasiahnutej alebo ohrozenej sociálnym vylúčením v rôznych sektorových politikách,
- nízka dostupnosť voľno časových aktivít pre neorganizovanú mládež,
- absentujúci poradenský servis pre rodičov,
- nedostatočná ponuka ďalšieho vzdelávania, výmenu skúseností a sieťovania v oblasti práce s ohrozenou mládežou.

Odporúčanie:

- Na úrovni štátu vypracovať a prijať strategický dokument inklúzie mládeže ohrozenej alebo zasiahnutej sociálnym vylúčením, na ktorý budú nadväzovať trojročné akčné plány jednotlivých rezortov zamerané na odstránenie alebo elimináciu vylúčenosti/ohrozenia mládeže.

PARTICIPÁCIA

Výzvy v oblasti participácie mládeže

- prehlbujúci sa nezáujem mládeže o politiku a povrchný záujem politikov o mládež,
- málo atraktívne formy participácie mladých ľudí na živote v spoločnosti na národnej, regionálnej a komunálnej úrovni,
- málo rešpektujúci a partnerský prístup k mladým ľuďom v školskom prostredí vo všetkých stupňoch vzdelávacieho systému,
- absentujúce kvalitatívne štandardy (mapy ukazovateľov) mládežníckej participácie na národnej, regionálnej a komunálnej úrovni,
- nedostatočne rozvinuté systémy a schémy účasti mladých ľudí prostredníctvom informácií a konzultácií v záležitostiach, ktoré sa ich týkajú.

Odporúčanie:

- Zabezpečiť na všetkých úrovniach systém konzultácií umožňujúci mladým ľuďom ovplyvňovať veci, ktoré sa ich týkajú.
- Zabezpečiť budúce financovanie generácie programov, ktoré podporia organizácie podľa kvality práce s mládežou.
- Vyvinúť budúce generácie programov, s dôrazom na podporu mládežníckych organizácií a projektov ktorých cieľom je zapojiť viac neorganizovanú mládež. Program by mal podporiť spoluprácu formálnych vzdelávacích štruktúr s mimovládnyimi organizáciami, najmä v oblasti podpory aktivít mimovládnych organizácií, zvýšiť záujem a úroveň znalosti o tejto oblasti a jej ponuku.
- Reagovať na nové formy participácie a rozvíjať ich potenciál, základom je implementácia „e-Demokracie“ pre inštitúcie verejnej správy (využívanie online nástrojov, ale aj uverejňovanie informácií v jazyku, zrozumiteľnom mladým ľuďom).
- Naďalej podporovať orgány žiackej a študentskej samosprávy a rozvíjať ich potenciál ako školy demokracie z národnej, regionálnej aj miestnej úrovne.

DOBROVOĽNÍCTVO

Výzvy v oblasti dobrovoľníctva

- slabé spoločenské uznanie a nízky status dobrovoľníctva vo všeobecnosti,

- nedostatočná spolupráca škôl, rodičov, občianskych združení pri sieťovaní a motivácii mládeže k dobrovoľníckym aktivitám,
- nepripravenosť organizácií na špecifiká dobrovoľníctva rôznych vekových skupín mládeže.

Odporúčanie:

- Zabezpečiť propagovanie prínosov dobrovoľníctva mládeže pre spoločnosť a pre jednotlivca, ako jedného z nástrojov výchovy k aktívnemu občianstvu v rámci legislatívnych, strategických a koncepcných dokumentov v oblasti mládeže.
- Zvážiť možnosti financovania rozvoja dobrovoľníctva prostredníctvom grantových schém a nástrojov financovania MŠVVaŠ SR resp. ďalších rezortov.
- Propagovať základné princípy mládežníckych dobrovoľníckych aktivít v rôznych informačných a metodických materiáloch štátnych inštitúcií, smerujúcich k skupine organizácií a inštitúcií pracujúcich s deťmi a mládežou.

MLÁDEŽ A SVET¹⁸

Výzvy v oblasti

- nízke povedomie a spoločenská hodnota prínosov mobilných aktivít mládeže,
- absentujúca podpora mobility mládeže so strany rodičov s nižším sociálnym statusom,
- nedostatočná podpora mobility mládeže rámci krajiny,
- nízka podpora a motivácia mládeže zo strany učiteľov a vychovávateľov k účasti na mobilných aktivitách,
- nízky záujem a reálne skúsenosti s hosťovaním mobilných aktivít vrátane stáží mladých podnikateľov a učňov.

Odporúčanie:

- Podpora „vzdelávacej“ mobility t.j. aktivít previazaných na rôzne formy vzdelávania (neformálne a spontánne učenie nevynímajúc) z rôznych úrovní: národnej aj európskej prostredníctvom kampaní, grantových programov, vzdelávaním rôznych cieľových skupín (učiteľov, rodičov, pracovníkov s mládežou).

ZDRAVIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Výzvy v oblasti zdravia a zdravého životného štýlu

- nedostatok fyzickej aktivity mladých ľudí,
- poruchy stravovania mládeže,
- zvyšovanie výskytu závislostí a sociálnej patológie, ktorá sú spojené s nežiaducimi formami trávenia voľného času.

Odporúčanie:

- Všestranná podpora fyzického a psychického zdravia detí s dôrazom na prevenciu obezity a zníženie incidencie výskytu súvisiacich ochorení, ochranu zdravia detí a mládeže z rómskych komunít, prevenciu prenosných ochorení, prevenciu negatívnych javov.
- Podpora zdravotnej starostlivosti poskytovanej deťom a mládeži so zdravotným postihnutím vrátane rozšírenia včasnej identifikácie porúch vývinu.
- Prevencie a znižovania užívania návykových látok tabaku, alkoholu, omamných, dopingových a psychotropných látok.

¹⁸ Ďalšie podklady spadajúce do oblasti *Mládež a svet: Životné prostredie a mládež a Globálna výchova a vzdelávanie mládeže* boli prerokované v pracovnej skupine a odrazili sa v obsahu návrhov cieľov pripravovanej Stratégie v danej oblasti.

TVORIVOSŤ A PODNIKAVOSŤ

Výzvy v oblasti tvorivosti a podnikavosti

- informačná nerovnosť, až neinformovanosť o možnostiach programov a projektov zameraných na rozvoj podnikavosti,
- absentujúca priama zodpovednosť za agendu výchova k podnikavosti,
- absencia koncepcnej výchovy k podnikavosti a k podnikaniu,
- nedostatočná propagácia a prezentácia podnikavosti zameraná na mladých ľudí a verejnosť,
- nedostatočná komunikácia a kooperácia medzi mladými ľuďmi a úspešnými podnikateľmi a pracovníkmi, absencia mentoringových programov, ktoré by mohli prispieť k motivácii a podpore podnikavosti mladých ľudí.

Odporúčanie:

- Pokračovanie v nastúpenom trende zlepšovania vnímania podnikania a popularizácie tejto témy najmä u mladých ľudí.
- Podporovať podnikateľské vzdelávanie.
- Mentoringové programy pre mladých ľudí s inovatívnymi podnikateľskými nápadmi.
- Koordinácia podpory podnikania mladých.
- Zlepšiť prístup ku kapitálu s dôrazom na mikrokapitál a rozvojové financovanie inovatívnych podnikov najmä podporou fungovania a profesionalizáciou aktivít siete podnikateľských anjelov na Slovensku, vytvorením jednoduchej záručnej alebo mikropôžičkovej schémy pre začínajúcich podnikateľov a veľmi jednoduchý proces žiadania a rozvoj virtuálneho trhoviska nápadov a kapitálu.
- Zavedenie mechanizmov uľahčujúcich internacionalizáciu podnikania mladých ľudí zlepšením informovanosti a dostupnosti kontaktov so zahraničnými partnermi, najmä zavádzaním exportných inkubačných programov, aké fungujú úspešne v niektorých krajinách EÚ.

PRÁCA S MLÁDEŽOU

Výzvy v oblasti práce s mládežou

- slabé spoločenské uznanie, nejasný imidž práce s mládežou ako kvalitnej a profesionálne prevedenej výchovno-vzdelávacej činnosti mimo školy a rodiny,
- nedostatočná profesionalizácia, zvyšovanie kvality a sieťovanie subjektov aktívnych v práci s mládežou,
- finančná poddimenzovanosť celej oblasti,
- absentujúce štandardy kvality v práci s mládežou.

Odporúčanie:

- Posilniť medzi sektorovú spoluprácu pri rozvoji práce s mládežou a vnímanie práce s mládežou ako cenného príspevku k výchove mladej generácie.
- Zvýšiť povedomie o hodnote a prínosoch práci s mládežou, dôraz aj na iné oblasti, kde práca s mládežou môže napomôcť riešiť rôzne problémy (neukončenie školskej dochádzky, prvá pracovná skúsenosť, zvyšovanie sociálnych kompetencií pre trh práce a i.).
- Vznik a jednotné využívanie existujúcich nástrojov na podporu uznania (Mládežnícky pas, Europass a pod).
- Zabezpečiť nastavenie nového programu finančnej podpory MŠVVaŠ SR pre prácu s mládežou postavenom na podpore kvality v práci s mládežou.
- Posilnenie postavenie miestnych subjektov (združení, organizácií) v práci s mládežou na úrovni miest a obcí.

Pracovné skupiny k jednotlivým oblastiam prehodnotili závažnosť jednotlivých výziev a navrhli definitívnu verziu strategických cieľov Stratégie SR pre mládež na roky 2014 – 2020.